

Besvarelse af 10-dages forespørgsel fra Polly Bak Dutschke (M), vedr. civilsamfundets rolle i Aarhus Kommunes budget og stra- tegier

18. august 2025
Side 1 af 7

Sundhed og Omsorg har den 6. august 2025 modtaget en 10-dages fore-
spørgsel fra Polly Bak Dutschke (M), vedr. civilsamfundets rolle i Aarhus
Kommunes budget og strategier.

I forhold til spørgsmålene omhandlende arbejdet på tværs af Aarhus Kom-
mune har samtlige magistratsafdelinger og Borgmesterens afdeling bidraget.

Sundhed og Omsorg
Aarhus Kommune

Spørgsmål 1: Hvordan understøtter Aarhus Kommune aktuelt civilsam- fundet som strategisk partner i velfærdsudviklingen – herunder hvilken rolle samarbejdet med frivillige aktører og foreninger spiller i de eksi- sterende budgetter og indsatser.

Siden Aarhus var Europæisk Frivillighovedstad i 2018 har kommunen haft
øget fokus på frivillighedens værdi og civilsamfundets rolle, især inden for
sundhed, ældrepleje, social indsats, beskæftigelse, kultur og børn og unge.

I forlængelse heraf nedsatte byrådet et §17, stk. 4-udvalg til at formulere an-
befalinger til, hvordan det frivillige engagement kan styrkes gennem øget til-
gængelighed, motivation og muligheder for aktivt medborgerskab. De blev
vedtaget af byrådet i 2019 og danner i dag grundlag for det tværgående ar-
bejde med frivillighed og samskabelse. Anbefalingerne lægger vægt på, at
det skal være nemt, sjovt og tilgængeligt at være frivillig og aktiv medborger i
Aarhus Kommune.

Aarhus Kommune prioriterer et strategisk og langsigtet partnerskab med ci-
vilsamfundets aktører som en integreret del af løsningen af kommunens vel-
færdsopgaver. Frivillige organisationer og enkeltpersoner bidrager med væ-
sentlige ressourcer, herunder frivillige. Erfaringer fra mange års samarbejde
viser, at relationen mellem kommune og civilsamfund i dag er både styrket
og forankret som en central komponent i flere strategiske satsninger, herun-
der blandt andet hjemløsestrategien, arbejdet med relationel velfærd og ind-
satser der retter sig mod børn og unge.

Civilsamfundet supplerer Aarhus Kommunes tilbud ved at skabe fællesska-
ber, forebygge ensomhed, fremme sundhed og styrke borgernes kompeten-
cer. Gennem formelle og uformelle aktiviteter leverer civilsamfundet nærvæ-
rende og agile løsninger, der understøtter og udvikler Aarhus Kommunes op-
gaveløsning på nye måder.

Aarhus Kommune arbejder målrettet for at:

**Politik, Udvikling og
Kommunikation**
Rådhuset, Rådhuspladsen 2
8000 Aarhus C

- Styrke civilsamfundet som en integreret aktør, hvor indsatser koordineres tæt med kommunens egne for at skabe merværdi for borgerne.
- Fremme udviklingen af innovative velfærdsløsninger i dialog med civilsamfundet med udgangspunkt i borgernes behov.
- Understøtte etablering af inkluderende tilbud til borgere med forskellige udfordringer.
- Sikre, at samarbejdet understøtter kommunens politiske og ledelsesmæssige mål, herunder §18-midler og samarbejdsaftaler.
- Anerkende og fremme frivilligindsatsen gennem priser, anerkendelsesarrangementer og kompetenceløft.

18. august 2025
Side 2 af 7

Nedenfor gives udvalgte eksempler på magistratsafdelingernes indsatsområder.

I Sociale Forhold og Beskæftigelse er samarbejdet f.eks. formaliseret gennem 54 faste samarbejdsaftaler med foreninger og organisationer, som modtager samlet ca. 42 mio. kr. årligt til indsatser som væresteder, sociale støttetilbud, ungetilbud, folkeoplysning på handicapområdet, beskæftigelses- og aktivitetstilbud samt rådgivning og behandling.

Udvikling af folkehusene og understøttelse af civilsamfundet i Sundhed og Omsorg

Udviklingen af folkehusene sker i overensstemmelse med byrådets beslutning om fremtidens folkehuse, hvor Sundhed og Omsorg i samarbejde med lokale frivillige styrker folkehusenes rolle som levende, inkluderende og bæredygtige samlingssteder. Samtidig er der investeret stort i udviklingen af folkehusene med samlet 45 mio. kr. Projektet F:LOK (Folkhuse og Lokale Kræfter) fremmer samskabelse, engagement og partnerskaber i lokalområder i hele Aarhus Kommune. Endvidere har Sundhed og Omsorg opstartet et strategisk partnerskab med Røde Kors om drift og udvikling af Folkehuset Trøjborg, hvor frivillig- og sociale kompetencer kombineres med Aarhus Kommunes visioner. De første evalueringer af samarbejdet peger på, at samarbejdet giver en stor værdi blandt alle brugere af folkehuset.

Sundhed og Omsorg har 45 formaliserede samarbejdsaftaler med 35 organisationer og foreninger, der spænder bredt; fra Dansk Blindesamfund og Ældre Sagen til AGF og Aarhus Jazz Orchestra. Vi har ca. 200 lokale, uformaliserede samarbejdsaftaler med primært skoler, kirker og daginstitutioner og enkelte mindre erhvervsdrivende.

Vi støtter årligt ca. 200 unikke initiativer fra både foreninger, organisationer og grupper indenfor det frivillige sociale område via §18-midlerne.

I 2024 og 2025 har vi herudover støttet 66 initiativer målrettet unges initiativer til fællesskaber via FrirumsPuljen og 176 initiativer til at skabe flere fællesskaber og forebygge og formindske ensomhed via Genlyd-Puljen.

Oplandspuljen og deltagerbudgetter

Oplandspuljen (<https://opland.aarhus.dk/>) er vedtaget af byrådet og udmøntes i de 19 fritliggende lokalsamfund uden for Ringvejen. Oplandspuljen skal

styrke medborgerskab, deltagelse og udvikling på tværs af civilsamfund, virksomheder og kommune. Aarhus Kommunes Medborgerskabspolitikken danner fundamentet for arbejdet med puljen. Udviklingsarbejdet i Oplandet understøttes desuden af lokale playmakere, der har til opgave at understøtte medborgerskabsinitiativer samt facilitere og videreudvikle samarbejdet mellem borgere og Aarhus Kommune.

Aarhus Kommune anvender deltagerbudgetter som strategisk metode til at udmønte Oplandspuljen. Med deltagerbudgetter inviteres borgere ind i det kommunale maskinrum, og det lokale engagement samt det fælles ansvar for at udvikle gode lokalområder bredes ud.

18. august 2025
Side 3 af 7

Bylivshusene

Disse mødesteder skaber mulighed for, at nye møder kan opstå, partnerskaber kan etableres, og der kan eksperimenteres med metodeudvikling og læring om, hvordan vi kan samarbejde på tværs af civilsamfund og kommune om deltagelse, engagement og lokal velfærdsudvikling.

I bylivshusene undersøger, eksperimenterer og tester vi, hvordan vi i fællesskab bedst muligt kan udnytte ressourcer og potentialer og skabe størst mulig værdi for og med Aarhusborgerne.

I den netop udgivne rapport "*Medborgerskab og Mødesteder med Mening 2025*" samler vi op på nogle af de erfaringer, vi har gjort gennem samarbejdet om otte forskellige bylivshuse i lige så mange lokalområder og bydele i Aarhus.

Ambitionen med rapporten er, ud over at samle og dele erfaringer, at fungere som en guide for aktører – både borgere og professionelle – der ønsker at etablere nye lokale mødesteder eller videreudvikle eksisterende, på en måde, der inviterer til ligeværdige samarbejder mellem civilsamfund og kommune.

Samarbejdsaftale mellem Ældresagen og Sundhed og Omsorg

Med aftalen er der etableret et frivilligkorps til udbredelse af velfærdsteknologi. Formålet er at engagere frivillige i at støtte ældre borgere med at afprøve og anvende velfærdsteknologiske løsninger. Aftalen omfatter rekruttering og oplæring af frivillige, koordinering af indsatsen samt afholdelse af fælles aktiviteter, der skal styrke tryghed, sikre tilgængelighed og øge motivationen for at bruge teknologien i hverdagen.

Netværksmøder

Der afholdes fire årlige netværksmøder med det formål at etablere et fagligt forum, hvor medarbejdere med ansvar for frivillighed og samskabelse på tværs af magistratsafdelinger kan mødes. Netværksmøderne understøtter videndeling, relationelle synergier og tværgående samarbejde samt bidrager til at styrke den organisatoriske kapacitet på området.

Møderne udgør et kompetenceudviklende og fagligt berigende rum med fokus på erfaringsudveksling, videndeling og drøftelser af relevante temaer

inden for frivilligheds- og samskabelsesfeltet. Temaerne er praksisnære og direkte omsættelige til medarbejdernes daglige arbejde, samtidig med at de perspektiveres ind i en strategisk kontekst. Der vil altid være samarbejdspartnere fra civilsamfundet med til at berige og dygtiggøre medarbejderne og sikre den praktiske relevans.

Netværksmøderne veksler mellem at have fokus på konkrete cases, oplæg fra faglige eksperter og drøftelser af strategiske udviklingsspor, der understøtter både den faglige kvalitet og styrkelsen af det tværmagistratslige samarbejde

18. august 2025
Side 4 af 7

Fremtidige perspektiver

Inkluderer en mere målrettet og relevant indsats med øget gennemslagskraft og et agilt, tillidsbaseret samarbejde, hvor administrative barrierer reduceres for at fremme innovation og samskabelse. Samtidig prioriteres samarbejdet med erhvervslivet, herunder CSR-initiativer, som en vigtig del af Aarhus Kommunes samlede kapacitet til at løse fremtidens velfærdsudfordringer bæredygtigt og innovativt.

Styrke den demokratiske samtale

Aarhus Kommune har på en lang række områder et tæt samarbejde med civilsamfundsaktører om aktiviteter, der kan være med til at gentænke og styrke den demokratiske samtale og aarhusianernes deltagelse i lokaldemokratiet. Målet er bl.a. at styrke de unges valgdeltagelse, afprøve nye veje til borgerinddragelse, afprøve nye rum for den demokratiske samtale mellem politikere og borgere mv.

Der er i 2024 gennemført en stor spørgeskemaundersøgelse for at få en viden om hvordan aarhusianerne oplever det lokale demokrati.

Samarbejdet om socialkompas og socialkompaspilotuddannelsen

I 2021 indgik Aarhus Kommune sammen med Frivilligcenter Aarhus en aftale om at etablere en portal, der samler kommunens sociale og sundhedsrettede tilbud. Portalen henvender sig til pårørende, foreninger, kommunale medarbejdere og andre fagfolk, der skal henvise borgere til frivillige og sociale tilbud, samt til borgere, der selv søger hjælp og støtte. Siden har portalen, som er blevet udviklet i Aarhus Kommune, udviklet sig til at være et nationalt værktøj, [Socialkompas.dk](https://socialkompas.dk).

Som et nyt tiltag til at udbrede Socialkompas er der desuden igangsat en socialkompas-pilotuddannelse. Siden september 2024 er der afholdt fire hold med i alt 125 deltagere, bestående af både kommunale medarbejdere og frivillige.

Uddannelsen giver en grundlæggende indføring til socialkompas, søgeteknik og metoder til at indarbejde frivillige tilbud i hverdagen.

Andre udvalgte initiativer:

- [Veteranindsatsen](#), hvor Aarhus Kommune blev kåret som årets veterankommune i 2024.

- Aarhus City Welcome, der byder internationale tilflyttere og studerende velkommen og styrker deres forankring gennem netværk og samarbejde med lokale aktører.
- Ungdomskulturhuset (UKH), udviklet i tæt dialog med unge, der tilbyder kulturelle aktiviteter og fællesskaber som alternativer til isolering.
- ForeningsMentor, som i 2024 hjalp 227 børn og unge ind i foreningslivet via frivillige mentorer.
- Digital inklusion, som har fokus på digital sikkerhed for borgerne. Der har været prøvehandling i ungdomsklubber, folkehuse og med mestringsvejledere.
- Frivilligfesten i Tivoli Friheden, der årligt giver op mod 10.000 frivillige gratis adgang som anerkendelse af deres indsats.
- Ren By samarbejdet med frivillige affaldsindsamlere, der siden 2023 er udvidet og har opsamlet over 11 ton affald i Aarhus Kommune. Samarbejdet bidrager til øget lokal indsigt og engagement i en ren by.

18. august 2025
Side 5 af 7

Disse initiativer styrker inklusion, trivsel og lokal forankring og understøtter Aarhus Kommunes målsætning om at skabe sammenhængende og tilgængelige tilbud til alle borgere.

Spørgsmål 2: Er der sket ændringer i støttestrukturer, puljer eller ressourcer på området siden sidste budget, samt hvordan forvaltningen vurderer udviklingen i civilsamfundets rolle i forhold til de store velfærdsområder som ældre, sundhed, social indsats og fritid.

Siden sidste budget er der sket en løbende udvikling af støttestrukturer og puljer, både inden for på tværs af magistratsafdelinger. Magistratsafdelingerne arbejder systematisk med at udvikle støttestrukturer, der har til formål at understøtte og styrke samarbejdet med civilsamfundsaktører. Blandt de centrale initiativer kan nævnes Sundhed og Omsorgs Genlydspulje der gør det muligt for ikke-formaliserede fællesskaber at søge, Sociale Forhold og Beskæftigelses Kvikpulje samt den fortsatte udvikling af §18-puljen i Sundhed og Omsorg med fokus på at mindske bureaukrati og administration omkring ansøgningsprocessen.

Civilsamfundets rolle på velfærdsområderne vurderes at være i fortsat positiv udvikling. Civilsamfundsaktører bidrager i stigende grad med aktiviteter, partnerskaber og nye løsninger, der supplerer Aarhus Kommunes indsatser og styrker borgernes trivsel, fællesskab og livskvalitet. Denne udvikling understøttes af målrettede puljer og støttestrukturer, der gør det lettere for foreninger, frivillige og andre aktører at bidrage til løsningen af komplekse velfærdsopgaver.

Det kan nævnes, at civilsamfundet inddrages, hvor opgaverne er egnede, men at der samtidig er erkendelse af begrænsninger i forhold til opgavernes karakter, omfang og kompleksitet. Det er afgørende at fastholde motivationen og energien hos de frivillige og at undgå, at de pålægges uoverskuelige opgaver. Civilsamfundet kan ikke alene løse de strukturelle udfordringer, men udgør en vigtig bidragsyder.

Afslutningsvis kan det nævnes, at det i forbindelse med budget 2025 blev besluttet at igangsætte arbejdet med en sanering af puljer forud for budget 2026.

Spørgsmål 3: Arbejdes der på nuværende tidspunkt med en overordnet civilsamfundsstrategi eller plan for samarbejde på tværs af forvaltningerne – og om der i givet fald findes centrale koordinerende funktioner eller anbefalinger for det videre arbejde med inddragelse og partnerskab.

18. august 2025
Side 6 af 7

Der er på nuværende tidspunkt ikke udarbejdet en samlet, overordnet civilsamfundsstrategi for Aarhus Kommune. Siden 2017 har der eksisteret en tværmagistratslig koordineringsgruppe (tidligere Styregruppe for Frivillighed og Samskabelse), der har til formål at sikre sammenhæng, synergi og fælles retning i de indsatser, som alle magistratsafdelinger bidrager til. Koordineringsgruppen fungerer som et centralt bindeled mellem de forskellige fagområder og bidrager til, at opgaver med tværgående karakter håndteres på en helhedsorienteret og strategisk måde. Koordineringsgruppens arbejde tager udgangspunkt i de otte anbefalinger til styrket frivillighed og medborgerskab i Aarhus, som byrådet vedtog i 2019.

Gennem fælles prioritering, systematisk videndeling og løbende erfaringsudveksling arbejder gruppen for at optimere brugen af Aarhus Kommunes samlede ressourcer. Dette indebærer både at undgå overlap i indsatser og at identificere muligheder for at styrke eksisterende tiltag gennem tværgående samarbejder.

Et særligt fokusområde for koordineringsgruppen er at sikre en konstruktiv og målrettet inddragelse af civilsamfundets aktører – herunder frivillige organisationer, foreninger, interessegrupper og enkeltpersoner. Målet er at skabe rammer, hvor civilsamfundet oplever én samlet og koordineret kommune, der er let at samarbejde med og som værdsætter den vigtige rolle, civilsamfundet spiller for byens udvikling og borgernes trivsel.

På denne måde understøtter koordineringsgruppen et stærkere, mere sammenhængende og bæredygtigt samarbejde mellem Aarhus Kommune og civilsamfundet, hvilket bidrager til realiseringen af både politiske målsætninger og lokale fællesskaber.

Der er også etableret en Frivillig- og Erhvervsalliance i Sundhed og Omsorg med det formål at styrke civilsamfundets rolle i udviklingen af fremtidens velfærdsløsninger. Alliancen udgør en platform for samskabelse mellem civilsamfund, kommune og erhvervsliv og danner grundlag for konkrete, prøvehandlingsinitiativer. Fokusområderne omfatter sundhed og bevægelse, pårørendesamarbejde, kultur og fællesskaber samt velfærdsteknologi i ældreplejen. Alliancen skal endvidere understøtte den strategiske udvikling af rammerne for frivillighed og borgerengagement i Aarhus Kommune.

Samarbejde med Erhverv Aarhus

Sundhed og Omsorg arbejder målrettet på at styrke samarbejdet med erhvervslivet gennem en fælles brobyggerfunktion sammen med Erhverv

Aarhus. Med afsæt i Ældreformen skaber vi tættere koblinger mellem kommune, civilsamfund og virksomheder for at sikre bæredygtig velfærd.

Vi afdækker løbende potentialer for øget erhvervssamarbejde og sætter konkrete partnerskaber i gang, bl.a. med kobling til Erhverv Aarhus MentorNetværk. Samtidig afvikler vi events og workshops i samarbejde FrivilligCenter Aarhus. Og sikrer en stærk kobling mellem FrivilligCenter Aarhus og Erhverv Aarhus.

18. august 2025
Side 7 af 7

Christian Budde
Rådmand

/ Christian Boel
Direktør